

Haitallisten vieraslajien torjunta hankkeissa

Jättipalsami *Impatiens glandulifera*

Lännenpalsami *Impatiens capensis*

Jättipalsami ja lännenpalsami ovat Helsingissä erittäin haitallisia vieraslajeja. Niitä torjutaan aktiivisesti kaikilta tunnistetuilta esiintymiltä ja aina hankkeiden yhteydessä.

Torjunnan aloitusedellytykset

Suunnittelualueella on toteutettu haitallisten vieraslajien maastokartoitus. Palsamiesiintymien sijainnit ovat tiedossa.

Torjunta ennen rakentamisen aloittamista

- Suunnittelija määrittelee torjunta-alueen rajauksen ja pintamaan hautaamisalueen. Torjuntaa tehdään virtavesien äärellä myös yläjuoksulta.
- Palsameja torjutaan ennakolta erillisessä torjuntaurakassa.
- Suunnittelija valitsee sopivimman torjuntatavan
 - a) Esiintymä niitetään matalalta 3 kertaa kasvukaudessa ennen kukintaa. Niittoa täydennetään tarvittaessa kitkennällä.
 - b) Kasvit kitketään ennen kukintaa.
- Esiintymäalueella vältetään liikkumista loppukesällä siementen leviämisen estämiseksi.
- Maa-ainesta voidaan tarkkailun perusteella siirtää, jos kahtena edellisenä vuotena ei ole havaittu palsamia.

Torjunta rakentamisen aikana

- Urakoitsija tekee torjunnan suunnittelijan määrittelemässä laajuudessa. Mikäli mahdollista, rajaukseen otetaan mukaan vesistön yläjuoksua rakentamisalueen ulkopuolella.
- Suunnittelija valitsee sopivimman torjuntatavan.
 - a) Esiintymäalueelta poistetaan pintamaa ja kasvillisuus juurineen 6 m etäisyydelle esiintymän reunimmaisista kasveista ja 40 cm syvyyteen asti tai niin syväälle, että mineraalimaa paljastuu.
 - b) Palsameja torjutaan niittämällä tai kitkemällä 3 kertaa kasvukaudessa.
- Pintamaa
 - a) haudataan vähintään 0,5 m syvyyteen suunnitelmissa esitettyyn paikkaan hankealueella tai urakoitsijan ehdottamaan, tilaajan hyväksymään paikkaan.
 - b) käytetään hankkeessa A2 tai A3-nurmikon kasvualustoissa erillisen suunnitelman mukaisesti, jos se on siihen soveltuvaa.
 - c) Vain jos pintamaita ei voida käyttää kohteessa, poistettu pintamaa toimitetaan loppusijoitettavaksi rakennuttajan osoittamaan paikkaan.

Torjunta takuuajana ja luovutuksen jälkeen

- Urakoitsija tekee torjunnan suunnittelijan määrittämässä laajuudessa.

- Torjunta.
 - a) Yksittäiset uudet kasvit kitketään ennen kukintaa.
 - b) Isommat esiintymät niitetään 3 x kasvukaudessa, ennen kukintaa.
- Urakoitsija kirjaa torjuntakerrat, -menetelmät ja ajankohdat. Jos pintamaa sijoitetaan kohteeseen, urakoitsija tarkemittaa sen sijainnin. Urakoitsija luovuttaa torjuntatietoaineiston ja mittaukset takuuajan päättyessä rakennuttajalle ja kunnossapidon tilaajalle torjunnan jatkamiseksi tarvittaessa.

Jätteen käsittely

Torjunnasta syntyvä kasvijäte jätetään maastoon. (Siemenet irtoavat niin helposti, että kasvijätteen siirto edistäisi siementen leviämistä laajemmalle alueelle.)

Seuranta

Kunnossapitourakoitsija seuraa alueita, joista haitallisia vieraslajeja on torjuttu, noin kerran kuukaudessa. Seuranta jatketaan niin kauan, että havaitaan, ettei torjuttavia vieraslajeja enää ole.

Muuta

Jättipalsami on siemenlevintäinen laji, joka singauttaa siemenen noin 5 m päähän. Siemenet leviävät helposti jalkineiden ja työkaluineiden mukana. Siemenet ovat yleensä lyhytikäisiä, joten torjunta ennen hankkeen aloittamista on mahdollista. Kitkentä sopii talkootyöksi.

Lännenpalsami leviää siemenistä, jotka singahtavat pitkälle, kun kasviin kosketaan. Se ei muodosta maaperään pysyvää siemenpankkia. Lännenpalsami on helppo sekoittaa meillä luonnonvaraiseen lehtopalsamiin.

Jättipalsami, kuva Terhi Rytteri www.vieraslajit.fi

Lännenpalsami, kuva Terhi Rytteri www.vieraslaajit.fi